

Els nois
— *Toni Sala*

Els nois

TONI SALA

ELS NOIS

Barcelona

© Toni Sala Isern, 2014

Primera edició: febrer del 2014
Primera reimpressió: febrer del 2014
Segona reimpressió: març del 2014

© d'aquesta edició: L'Altra Editorial
Gran Via de les Corts Catalanes, 628, àtic 2a
08007 Barcelona
www.laltraeditorial.cat
Maquetació: EdicTal

Producció de l'ePub: booqlab
ISBN: 978-84-124790-6-5

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra
requereix l'autorització prèvia i per escrit de L'Altra.
Tots els drets reservats.

TAULA

Els nois

L'extraterrestre

Els gossos enterrats

Una gran plana que tot eren foc i dimonis

ELS NOIS

Ara tot semblava culpa de la crisi, però no era culpa de la crisi aquella exposició de prostitutes a les cunetes de la nacional, passades les obres de desdoblament aturades, passats els ponts a mig construir, amb els cartells de circ descolorits i els grafitis que deien N-II CARRETERA DE LA VERGONYA, DESDOBLAMENT JA... Passat el tram de carretera amb aquell esbós paral·lel sense asfaltar i separat dels cotxes per una muralla baixa de blocs de formigó, aquells terrenys inundats d'aigua negra amb cabellera d'herbes... No era culpa de la crisi l'aparador de carn fresca, una puta cada cent metres, no era culpa de la crisi perquè abans de la crisi les putes ja hi eren, va ser als anys de les grues que el negoci es va escampar pertot arreu, com una taca d'oli. Però la moral no es mou a la velocitat de les finances, i acabats els anys bons les noies continuaven allà, sotmeses com tothom a les penúries dels nous temps.

Seguint la nacional cap al nord, abans d'entrar a Tordera, l'edifici del Club Diana anunciava el començament de l'exposició. Quinze quilòmetres després, als afores de Vidreres, un edifici semblant, un altre bloc vell d'habitacions a peu de carretera, el Club Margarita, avisava del final. Representaven les fites frontereres. Eren molt lluny l'una de l'altra, i estaven separades per muntanyes, però de nit, quan encenien els anuncis de neó, semblava que els dos edificis parlessin entre ells amb un codi de llums intermitents. Al teulat del Club Diana s'encenia una fletxa groga que volava a encertar un triangle públic vermell; al teulat del Club Margarita una margarida gegant perdia els pètals, un per un, fins que de cop tornava a florir entre els camps foscos.

I alguna relació havien de tenir els dos prostíbuls, perquè veia sovint a l'aparcament del Club Margarita furgonetes amb l'anunci del Club Diana, la silueta d'una noia despullada que es perfilava ballant sobre els cercles d'una diana. Passava per davant dels prostíbuls sempre de dies, quan encara estaven tancats –això no ho sabia per les persianes, sempre avall, sinó pels aparcaments

deserts– i les noies, potser les mateixes que de nit treballaven als clubs, esperaven els clients a peu de carretera, a cada camí que donava a la nacional, de vegades assegudes en cadires de plàstic, amb para-sol a l'estiu i paraigua a l'hivern, si plovia. Quan estaven ocupades, deixaven la tovallola i una pedra a sobre la cadira de plàstic blanc perquè la cadira no es mogués. Quan no ho estaven, parlaven per mòbil i fumaven amb la paciència d'uns pescadors vora el riu, fins que un conductor o altre posava l'intermitent, feia preu amb la noia des del cotxe i després se l'emportava pel camí de terra fins a darrere els primers arbres, o de vegades ni això: llavors veia el cotxe aturat, el clatell de l'home a la finestra, d'esquena a la carretera. Hi havia vist parar cotxes de totes les marques, furgonetes, camions, caravanes i motos, i una vegada va veure un negre que caminava cap als arbres amb una mà a la bicicleta i l'altra a la cintura de la noia.

En canvi elles semblaven tallades totes per un mateix patró, cap passava gaire dels vint anys, eren atractives i anaven sempre maquillades, amb els cabells pentinats i nets, la roba de festa, cenyida, i es despullaven de la cintura a les botes per poc que fes una mica de sol. Les veia havent dinat, quan tornava de treballar, i per la manera que les repassava segurament les coneixia millor que els mateixos clients. Quan n'hi havia de noves –perquè els responsables del negoci les canviaven sovint–, li picaven l'ullet per temptar-lo. Ell tornava el somriure i si estava d'humor llançava un petó amb la mà, i després pensava si amb aquell gest s'havia aprofitat de la noia, o si ella l'havia rebut com el senyal d'afecte i de solidaritat que era, si és que en el fons ho era. Del que estava segur és que el maleïen quan veien que no s'aturava.

El gest durava el que durava el pas del seu cotxe, com una reminiscència de la joventut i l'alegria de la carn. Anava cap als seixanta anys. Volia res més? Desitjava aquells cossos? Com ho podia saber? Eren noies com les altres, però amb unes vides per fortuna molt lluny de la seva. Valia més que s'estiguessin a la vista, o les haurien d'obligar a treballar d'amagat? No era bo acostumar la gent a deshumanitzar les noies, però que no era un bon càstig, haver-les de veure? Tenia tres filles a l'edat d'aquelles noies. Quan encara eren petites, si mai li tocava travessar aquells quinze quilòmetres d'aparador sexual amb les

nenes al seient de darrere, procurava no treure els ulls de la matrícula del cotxe de davant, no per pudor, sinó per conjurar les estrebades de la vida.

Passat el pont de la Tordera, la nacional perdia el mar de vista i s'enfilava per l'esquena de Blanes i Lloret fins que, després del canvi de rasant, s'obria a la plana de la Selva, amb la dentadura lluminosa del Pirineu al fons.

Feia quinze anys que hi passava cada dia, d'ençà que l'havien destinat a una petita sucursal del banc Santander a Vidreres. Se sabia més que de memòria la carretera apedaçada, les naus i benzineres fantasma, el magatzem de caravanes, la gran sitja rovellada, els arbres amb el tronc a un pam de l'asfalt i les branques serrades, la baixada fins a la plana de la Selva i Vidreres com un illot entre els camps, amb el tractor centenari a la rotonda d'entrada, la bandera catalana, la teranyina petita de carrers i persones. Sabia el que havia de saber del poble on es guanyava la vida, de quina família era cada client, qui tenia recursos, qui no en tenia i qui podria arribar-ne a tenir, qui comptava a l'ajuntament i qui no, aquestes coses. Feia servir amb ells el deix lent i suau del dialecte local i tenia present que hi seria sempre un foraster, allà, per anys que hagués treballat enfront de l'església de Santa Maria, en una feina que el tenia més a la vora dels secrets del poble que el mateix rector o que les noies del Club Margarita.

Perquè els diners passen pels homes com una ventada, i en un poble petit, on els diners sempre són els mateixos, els veies anar d'un compte a l'altre com ocells canviant de branca. Era tot l'atractiu de la feina, seguir les entrades i sortides dels comptes, els ingressos i les despeses inesperats, els moviments íntims dels diners –tenia accés a espais privats. Controlava els moviments a les llibretes, les inversions i les jugades, les imposicions a termini, els plans de pensions, les hipoteques i els crèdits. Amb el company d'oficina deduien les procedències i els destins d'aquests diners. Res l'estranyava. Pronosticaven quins negocis anirien amunt o avall, treballaven a l'oficina més previsible del món, amb la clientela més conservadora del planeta, i així i tot era divertit.

Va arribar com de costum a l'oficina quan el campanar tocava les vuit. El seu company era del poble –de vegades era com tenir l'enemic a casa–, però

compartien edat, i això era semblant a haver nascut tots dos al mateix lloc.

Va deixar que l'altre aixequés com cada dia la persiana i que recollís el diari. Aquest cop el seu company es va quedar quiet a l'entrada i va anar passant pàgines fins que va trobar la notícia que buscava.

–Mare meva –va dir, i va fer un xiulet–. Com va quedar.

L'Ernest va mirar-se el diari per sobre l'espatlla del company. A la fotografia es veia un Peugeot negre amb el capó arrugat i el vidre del parabrisa fet miques. La placa del radiador s'havia després i el motor estava separat del cotxe, perquè amb l'accident havia caigut, l'havien dut a part fins al dipòsit municipal on havien tirat la fotografia. Moren dos germans en accident a Vidreres. L'estrebada salvatge que només per un miracle d'elasticitat no arrenca de cop la teranyina d'una família o d'un poble sencer.

En Jaume anava fent que no amb el cap.

–Van com bojós –va dir–. M'entranya que no se'n matin més.

No hauries fet aquest comentari si els morts fossin fills teus, va pensar l'Ernest.

Les primeres hores del dilluns Vidreres tot just escalfava motors, entrava poca gent a l'oficina i et podies passar bona part del matí contemplant des del taulell l'altre costat del carrer, la placeta pavimentada, els quatre bancs i els quatre arbres afaitats, els parterres secs, la portalada de Santa Maria.

Els vidres blindats de la sucursal amb prou feines deixaven passar el tremolor dels pocs cotxes que circulaven pel carrer de vianants. Feia quatre anys que havien modernitzat el centre. Els barcelonins d'extraradi havien comprat cases a les urbanitzacions i Vidreres havia crescut com tots els pobles a prop d'una sortida d'autopista. Però al centre continuaven sent la família de tota la vida, i cada matí veia des de darrere el vidre les mateixes dones insonoritzades anant cap a la fleca i la carnisseria. Rellotges de sorra amb cabàs, figuretes de rellotge mecànic arrossegant l'ombra, rellotges de sol. A les deu en punt passava la senyora Garcés. Al cap de cinc minuts la Marta sortia de casa. Cinc segons després, la senyora Dolors treia el nas per la cantonada. S'aturaven a saludar-se, es tractaven entre elles amb una quotidianitat

ancestral, comentaven els programes de televisió que havien vist el dia abans. Pels gestos endevinava si aquell matí l'Enriqueta se'n sentia o no dels ossos. Després passaven els homes. El senyor Vidal protestava contra els polítics –«Els joves tenen raó de protestar! Ja ho veuràs, el dia que se'n tipin! Ja ho veuràs!»». En Miquel Gran avisava amb un cop de cap d'uns núvols a la banda de Girona. Eren pagesos de tota la vida. No es perdien mai l'home del temps.

Aquell matí, les converses es van allargar més del compte. Els caps feien que no i les mans s'obrien. En Miquel Gran, que normalment llegia el diari al casino, avui el portava a sota el braç. Si a l'estanc no havien pensat a encarregar-ne més, la premsa comarcal s'esgotaria. En el silenci de sol i gebrada d'hivern, a poc volum en un racó de l'oficina, Ràdio Vidreres repetia a l'informatiu de cada hora la notícia de l'accident de dissabte. El locutor parlava amb un fil de veu, sense dir noms i anunciant el funeral del migdia.

–Que pesats amb l'accident –va remugar en Jaume.

Duia sabates negres, pantalons negres, corbata negra, camisa fosca.

–Vas a l'enterro? –va preguntar l'Ernest.

També al carrer s'hi veia una gran proporció de roba fosca.

–No esperis clients.

–Els coneixies?

–Els coneixia tothom. Eren de can Batlle, allà a les Serres. El pare treballa amb la Caixa. Has vist les marques?

–Quines marques?

–És estrany que venint no t'hi hagi fixat. Es veu perfectament la frenada a l'asfalt.

Va entrar llavors el senyor Cals, com cada dilluns a aquella hora, a buscar els cinquanta euros. No podia ser que el senyor Cals, jubilat, visqués amb tan poc, i menys passant com el veien passar cada dia per davant de l'oficina amb un puret encès. Però cada dilluns venia a recollir el seu bitllet de cinquanta i no es tornava a acostar en tota la setmana. Pagats els rebuts de l'aigua i la llum, la resta de la jubilació s'anava sumant al seu compte. Avui vestia de dol, portava roba passada de moda, massa planxada, feia olor de naftalina i les sabates li brillaven. L'Ernest va recordar-se'n, era el mateix vestit de l'enterrament de la seva dona.

–Ja ho veus, Jaume, ja ho veus –va dir el senyor Cals–. Vint, vint-i-un anys? I què faran, a can Batlle, sense els nois? Ja ho veus, mecagondéu, ja ho veus, pobra gent. Qui els hi havia de dir! Serà l’hora d’en Lluís, ara. Ja el vaig avisar, jo. Espera’t, tingues paciència, que la vida fa moltes voltes, mecagondéu i sa puta mare, si en fa. Vint milions, ell en donava, quinze anys enradere! Vint milions de fa vint anys! A veure què en poden fotre, ara, els Batlle, del tros. Jo ja l’hi he dit: tu, ara, a callar com un puta. Té llet, el cabronàs. Ja pots comptar la festa que hi devia haver, ahir, al Margarita, mecagon l’hòstia.

El senyor Cals es va posar el bitllet a la cartera i la cartera a la butxaca. No podia parar de parlar.

–Jo perquè m’he fotut vell i ja tant se me’n fot tot, però, tingués vint anys menos, i poder el filldeputa d’en Lluís no hi seria a temps i les terres me les quedaria jo. Se les pot ben fotre pel forat del cul. Quan veus aquestes misèries dius a la merda tot, home, vinga, va, que se’n vagi tot a la merda d’una vegada, collons, a la merda, i Déu i sa puta mare, merda, no voldria ser a la pell d’en Batlle ara mateix, hòstia puta, ni de la Llúcia, perquè mira que és mala llet, tots dos fills, collons de Déu, tots dos, au, va, merda santíssima. I d’on collons venien a aquelles hores de la matinada, fillets de Déu... Ja ens deurem veure després, hòstia puta, merda puta, cony, merda santa, collons de Déu.

Va sortir de l’oficina renegant.

–Quina emprenyada que porta! –va dir en Jaume–. S’ho veu a venir. En Lluís comprarà les terres de can Batlle. En Cals tindrà un disgust que es ferirà. Té la mania de la terra. No veus que encara estalvia? Però no crec que pugui arribar a comprar. Té cèntims, però no tants. I mira que als preus d’ara... O potser sí que té calés i per això li diu a l’altre que calli i que s’esperí. Encara tindrem una sorpresa. No se sap mai, aquests vells. Potser té un compte a Andorra o una fortuna a sota la rajola. El conec, el tinc més que apamat, tota la vida que l’aguanto. Quan jo era petit passàvem pel costat del seu camp per anar a col·legi i ens feia por. Estava cavant i aixecava el cap i no es tornava a ajupir fins que no havíem passat. I ja em diràs què li podíem tocar. Una figuera arran de camí que encara hi és.

A l’altre costat del vidre, la plaça s’anava omplint. La gent de dol arribava per tots els carrers. No semblava que fossin tants, a Vidreres, un poblet

acostumat als carrers buits, a l'estiu per la calor de la plana i ara a l'hivern per l'aire fred del Montseny i el Pirineu i de vegades la boira. Ja no escoltava el seu company. En Jaume parlava i parlava de la gasiveria del vell, com si hagués arribat el moment de passar comptes pels deutes de tota una vida. Era el moscam de paraules que els morts atreien, i l'Ernest el deixava parlar, mirava de no escoltar-lo, fins que no va poder més i el va haver de tallar:

–Però tu trobes que és el tema d'avui?

El seu company va deixar passar un moment abans d'aixecar-se. A ningú li agrada que el tractin de mesquí. Quan parles com un mesquí ho fas perquè l'altre s'hi agafi, ofereixes a l'altre una mica de llibertat en aquesta presó dels bons sentiments. I quan tens la porta oberta i convides a entrar, quan estàs així, exposat a la intempèrie, no és agradable que et recordin que no tothom és del poble, que hi ha gent que ve de fora a treballar i que està neta de les misèries locals. L'Ernest ho podia entendre, i disculpar el seu company, fins i tot tornar-li el favor i convidar-lo a la festa de les seves pròpies baixeses, continuar com si res l'intercanvi de petites maldats quotidianes, al final eren gent de transaccions, sabien jugar amb les cotitzacions i els valors borsaris. Però per això mateix la repulsió era tan forta: perquè s'entenien. El seu company podia haver arribat a ser violent, podia haver tirat per terra les coses de la taula, agafar l'obrecartes i amenaçar-lo, demanar-li què s'havia cregut. Però només va dir:

–Me'n vaig a l'enterro.

I se'n va anar decidit i mut al vestidor. Va ser pitjor que violència física, era com si li cridés: Et sembla que m'has donat la gran lliçó, però qui se'n va ara mateix a l'enterrament sóc jo i no tu. Sóc jo, que sóc d'aquí. Tu no en tens ni la més petita idea, de què passa. Tu en quedes a fora. Sóc d'aquí com ho són els meus pares i la meva dona i els meus fills. Més val que callis. Et sembla que tens a favor la simplicitat d'aquests nois morts. Doncs aquí tens una altra cosa simple: jo vaig de dol, jo aniré a enterro, jo compartiré el patiment del poble, estaré amb ells, ploraré amb ells. Em moro de ganes de plorar amb ells. Ja veuràs quina gentada. Quedarà gent fora de l'església. Mira a la plaça. Hi ha tot l'institut. L'equip de futbol. La colla gegantera. Els amics i les amigues d'aquests nanos. Veus la gent jove? Veus els de tota la vida? Hi som tots.